



EmpowerMed

*Opolnomočenje žensk za
ukrepanje proti energetske
revščini v Sredozemlju*



EmpowerMed

Vsebina



Fotografija: GERES

- Kaj je energetska revščina?
- Posledice energetske revščine
- Ključni podatki za Evropo
- Projekt EmpowerMed: aktivnosti, cilji in pričakovani rezultati
- Pilotna območja
- Spletna stran in družbeni mediji



Kaj je energetska revščina?

- **Energetsko revščino** lahko razumemo kot razmere, v katerih določeno gospodinjstvo doma nima družbeno in materialno potrebne ravni energetskih storitev.
- Energetsko revna gospodinjstva imajo zaradi visokih stroškov za energijo, nizkih dohodkov v gospodinjstvu, neučinkovitih zgradb in naprav ter specifičnih potreb po energiji neustrezno raven osnovnih energetskih storitev.



Fotografija: DOOR



Ključni podatki o energetske revščini v Evropi

 **57**
milijonov

Ljudi pozimi ne more vzdrževati zadostne temperature domov

 **104**
milijone

Ljudi poleti ne more vzdrževati udobne temperature svojih domov

 **52**
milijonov

Ljudi z zamudo plačuje svoje račune za energijo

Vir: EU Energy poverty observatory: energypoverty.eu



Ljudje, ki jih ogroža energetska revščina



Fotografija: DOOR

Energetska revščina najbolj ogroža naslednje skupine ljudi:

- starejše;
- enostarševske družine;
- nezaposlene;
- študente;
- revne delavce;
- ženske.

Energetska revščina v Sredozemlju

Obalna področja sredozemskih držav trpijo zaradi posebnih okoliščin, ki so vzrok za energetska revščino:

- pomemben delež gospodinjstev z nizkimi dohodki;
- napetosti na nepremičninskem trgu (zaradi turizma), zaradi katerih je gospodinjstvom z nizkimi dohodki težko najti primerna stanovanja, ki bi ustrezala njihovim potrebam;
- nizka stopnja izolacije bivališč ter visok delež propadajočega stanovanjskega fonda;
- vroča poletja in nizko toplotno ugodje poleti ter izpostavljenost podnebnim spremembam zaradi vse pogostejših in intenzivnejših vročinskih valov;
- pomanjkanje vnaprej nameščenih sistemov centralnega ogrevanja ali neučinkoviti in neustrezni ogrevalni sistemi;
- velika odvisnost od dragih električnih sistemov ogrevanja v gospodinjstvih.



Posledice energetske revščine

Energetska revščina povzroča toplotno neugodje ter vpliva na **zdravje in dobro počutje**:

- **poslabšanje bivalnih razmer**: mraz, vlaga ...;
- **ekonomske težave**: previsoki računi in dolgovi, izbiranje med hrano in toploto ter s tem povezani stresni dejavniki;
- **socialne težave**: socialna izolacija, poslabšana samopodoba ...;
- **zdravstvene težave**: bolezni dihal ter srca in ožilja, bolezni, kot so gripa, prehlad, artritis in revmatizem, pa tudi težave z duševnim zdravjem.



Energetska revščina in vprašanja enakosti med spoloma

- Energetska revščina sorazmerno bolj prizadene ženske ter gospodinjstva, ki jih vodijo ženske.
- Zaradi delitve dela ženske običajno preživijo več časa pri delu na domu in so zato bolj izpostavljene energetske revščini in njenim posledicam.
- Najbolj prizadeta skupina so enostarševske družine – v EU je delež žensk med samohranilci 85 odstotkov, na njihovo počutje pa močno vplivajo finančna in psihosocialna bremena.



Prednosti odpravljanja energetske revščine



Fotografija: DOOR

Spopadanje z energetsko revščino lahko potencialno prinaša več koristi, vključno z:

- manj porabljenimi proračunskimi sredstvi za
- zdravstvo;
- manj onesnaženim zrakom;
- večjim udobjem in boljšim počutjem;
- večjim proračunom gospodinjstev;
- reaktivacijo ljudi, opolnomočenjem in aktiviranjem gospodinjstev.



Cilji projekta EmpowerMed



Fotografija: DOOR

Splošni cilj projekta **EmpowerMed** je prispevati k **zmanjšanju energetske revščine ter k izboljšanju zdravja** ljudi, ki so prizadeti zaradi energetske revščine v Sredozemlju, s posebnim poudarkom na ženskah, s:

- praktičnimi rešitvami za opolnomočenje več kot **10.000** ljudi v Sredozemlju, ki se soočajo z energetsko revščino;
- presojanjem učinkov teh ukrepov in oblikovanjem priporočil za politike na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni EU;
- spodbujanjem političnih rešitev za spopadanje z energetsko revščino na lokalni, nacionalni in EU ravni med **220** odločevalci, **560** družbenimi akterji, **100** energetske podjetji, **180** zdravstvenimi strokovnjaki ter **100** strokovnjaki za energetsko revščino.



Aktivnosti

Mobilizacija
ključnih
akterjev

Krepitev
zmožljivosti
ključnih
akterjev in
partnerjev

Energetski
obiski
gospodinjstev

Skupnostna
srečanja

Analiza in
oblikovanje
priporočil za
reševanje
energetske
revščine

Zavzemanje za
spolno pravične
politične rešitve
na področju
energetske
revščine

Delavnice
»naredi
sam«

Zdravstvene
delavnice



Pilotna območja

Praktični ukrepi se izvajajo na 6 pilotnih območjih



Albanija

Hrvaška

Francija

Italija

Slovenija

Španija



EmpowerMed v Sloveniji

Pilotno območje: obalna mesta **Koper, Piran in Izola** – 86.000 prebivalcev

- Delež prejemnikov redne socialne pomoči: 3 %
- Ključni lokalni akterji: lokalni centri za socialno delo, Karitas in Rdeči križ, društva upokojencev, lokalne zdravstvene skupine, skupine, ki povezujejo lokalne skupnosti
- Kontekst: slovenska vlada izvaja nacionalni program za obiske energetske revnih gospodinjstev in se pri tem sooča z nezadostnim interesom za obiske

Ukrepi v okviru projekta EmpowerMed:

- obiski gospodinjstev z namestitvijo naprav za varčevanje z energijo
- skupnostna srečanja
- zdravstvene delavnice
- delavnice »naredimo skupaj«
- zagotavljanje podpore gospodinjstvom pri dostopu do subvencij za ukrepe energetske učinkovitosti, ki jih omogoča vlada



EmpowerMed v Španiji

Pilotno območje: metropolitansko območje Barcelone – 5,5 milijona prebivalcev

- 24 % prebivalstva je ogroženega zaradi revščine ali socialne izključenosti. V mestu Barcelona je med ogroženo populacijo 55 % žensk. V energetske revščini živi več kot 100.000 gospodinjstev.
- Ključni lokalni akterji: energetske svetovalne točke mestnega sveta Barcelone ter enaki uradi ali socialne službe v drugih občinah metropolitanskega območja in obstoječi dobavitelji električne energije in zemeljskega plina
- Kontekst: ranljiva gospodinjstva se soočajo z nevarnostjo odklopa elektrike ali plina zaradi že tako negotove situacije. V večini teh gospodinjstev živijo ženske in otroci.

Ukrepi v okviru projekta EmpowerMed:

- organizacija skupnostnih srečanj na temo energije in zdravja za opolnomočenje gospodinjstev, ki jim grozi prekinitev oskrbe z energijo in podobno
- energetske delavnice »naredimo skupaj« o tem, kako brati in razumeti račune za energijo, ter za nasvete o dostopu do financiranja za energetske učinkovitost, npr. sredstev za energetske obnove stavb
- svetovalna srečanja za ogrožena gospodinjstva za ustrezno naslavljanje čustvenih in duševnih vidikov energetske revščine



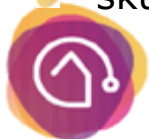
EmpowerMed na Hrvaškem

Pilotno območje: Zadar – 75.000 prebivalcev

- Zadar se nahaja na jadranski obali in je peto največje mesto na Hrvaškem.
- Približno 5–6 % prebivalcev prejema eno izmed oblik socialne podpore (zajamčen minimalen dohodek, enkratno podporo, invalidsko podporo ali stanovanjsko podporo), 2 odstotka pa jih prejema pomoč za plačilo energentov pozimi.
- Kontekst: v dveh predhodnih projektih (Fiesta in REACH) je bila izpostavljena potreba po večjem poudarku na energetske revščini v sredozemskem podnebju in obalnih območjih.
- Gospodinjstva tradicionalno vodijo predvsem ženske, ki skrbijo za račune za energijo, a nimajo osnovne energetske pismenosti, prav tako pa ni nikakršnega načrtovanja za ukrepanje na področju energetske učinkovitosti.
- lokalni ključni akterji: predstavniki lokalnih oblasti, družbeni akterji, zdravstveni strokovnjaki in lokalne nevladne organizacije

Ukrepi v okviru projekta EmpowerMed:

- energetski obiski gospodinjstev z namestitvijo naprav za varčevanje z energijo, s poudarkom na gospodinjstvih, ki jih vodijo ženske, pa tudi na gospodinjstvih, ki imajo težave z energijo
- skupnostni dogodek na temo energije in zdravja ter delavnice »naredi sam« za gospodinjstva



EmpowerMed v Italiji

Pilotno območje: Občina Padova in pripadajoče metropolitansko območje – 400.000 prebivalcev

- pomembno univerzitetno središče: okoli 50.000 študentov vozačev dnevno;
- 8–9 % družin v Italiji zamuja s plačevanjem računov za energijo. V Padovi je 64 % finančne pomoči družinam v stiski namenjene plačevanju računov za energijo (*Diocese Padova*).
- Najranljivejši prebivalci so večinoma enostarševske družine in starejši, ki živijo v energetske neučinkovitih domovih, zaradi česar je vpliv energetske revščine večji.
- lokalni ključni akterji: oddelek za okolje mesta Padova, socialne službe, Univerza v Padovi,, Italijanski observatorij za spremljanje energetske revščine, študentsko združenje za energijo LEDS, verske skupnosti, lokalne NVO, šole

Ukrepi v okviru projekta EmpowerMed:

- energetski obiski gospodinjstev z nizkimi dohodki in starejših
- skupnostni dogodek na temo energije in zdravja v šolah z namenom informiranja enostarševskih družin
- skupnostni dogodek na temo energije in zdravja v verskih skupnostih



EmpowerMed v Franciji

Pilotno območje: metropolitansko območje Aix-Marseille-Provence – 1,8 milijona prebivalcev

- Pri 9 % gospodinjstev stroški za energijo predstavljajo več kot 15 % razpoložljivih prihodkov. V Marseillu je stopnja revščine več kot 25 %, pri čemer v enem izmed okrožij presega 50 %.
- Potencialno neprimernih stanovanj je po ocenah okoli 40.000, v njih pa živi 100.000 ljudi.
- ključni lokalni akterji: organizacije za socialna stanovanja, centri za socialno delo, lokalna združenja državljanov (vključno z ženskimi organizacijami), dobrodelne organizacije, podjetja za poklicno vključevanje za izvajanje energetske ukrepe

Ukrepi v okviru projekta EmpowerMed:

- usposabljanje energetskih svetovalcev in izvajanje energetskih obiskov v gospodinjstvih z nizkimi dohodki, ki jih lokalni partnerji identificirajo v rednih stikih s prebivalstvom
- skupnostna srečanja za ranljiva gospodinjstva na temo energije in zdravja
- preučeni bo pristop z vidika enakopravnosti spolov z namenom boljšega razumevanja opažanj, ki so do zdaj neformalna (več žensk v stiski, ženske so kot energetske svetovalke v gospodinjstvih sprejete boljše kot njihovi moški kolegi ...), in boljših prilagoditev rešitev.
- osredotočenje na izzive v Sredozemlju: preučeni bodo cenovno dostopni ukrepi za energijsko udobje poleti



EmpowerMed v Albaniji

Pilotno območje: Vlora – 117.000 prebivalcev

- Vlora je tretja največja občina v Albaniji, nahaja se na obali
- energetska revščina: najrevnejša gospodinjstva za račune za elektriko porabijo več kot 35 % razpoložljivih prihodkov, domovi ranljivih skupin pa so pozimi pogosto vlažni in hladni, saj si gospodinjstva z nizkimi dohodki ne morejo privoščiti primerne ogrevanja svojih domov, kar povzroča velika zdravstvena tveganja
- ključni lokalni akterji: Občinski in regijski svet Vlore, Univerza v Vlora, lokalne organizacije civilne družbe, zdravstveni strokovnjaki in poklicne šole

Ukrepi v okviru projekta EmpowerMed:

- izvajanje energetskih obiskov z usposabljanjem energetskih revizorjev s poklicnih šol ter energetskih svetovalcev z univerz
- delavnice »naredi sam« o instalaciji solarnih fotonapetostnih naprav
- kampanje ozaveščanja o zdravju in energiji



Pričakovani rezultati in učinki projekta EmpowerMed



Fotografija: GERES

- opolnomočenje **10.200** ljudi za boj proti energetske revščini vključitev več kot **1.000** ključnih akterjev
- **6** pilotnih območij
- Najmanj **60-odstotni** delež žensk med sodelujočimi
- prispevki k politikam: **8** priporočenih politik oziroma ukrepov
- prihranki primarne energije: **6,5 GWh / leto**
- zmanjšanje emisij CO₂: **1.600 t CO₂ / leto**
- obseg naložb v trajnostno energijo: **160.000 evrov**
- ekonomski prihranki: **780.000 evrov**



Partnerji projekta EmpowerMed

The logo for Focus, featuring the word "focus" in white lowercase letters on a green rounded rectangular background. Below it, in smaller white text, is "društvo za sonaraven razvoj".

focus

društvo za sonaraven razvoj

Focus, društvo za sonaraven razvoj je samostojna, nevladna in nepolitična organizacija, ki deluje na naslednjih področjih: podnebne spremembe, energija, trajnostna mobilnost, globalna odgovornost, etična potrošnja in odrast. **Focus je koordinator projekta EmpowerMed.**

DOOR (*Društvo za oblikovanje održivog razvoja*, Hrvaška) je strokovna civilnodružbena organizacija, ustanovljena leta 2003, ki se ukvarja s spodbujanjem razvoja trajnostne energije. Uspešno so izpeljali že več kot 100 projektov, katerih cilji so bili blaženje podnebnih sprememb, spodbujanje udeležbe državljanov pri oblikovanju trajnostnih energetske politik, izboljšanje izobraževanja o obnovljivih virih energije in zmanjševanje energetske revščine.

The logo for SOGESCA, featuring a blue circular icon with a white stylized 'S' and the word "SOGESCA" in a bold blue sans-serif font.

SOGESCA

SOGESCA (Italija) je svetovalno in inženirsko podjetje, ki deluje od leta 1986 in je specializirano za vprašanja okolja, varnosti pri delu in energetske učinkovitosti. SOGESCA nudi strokovne svetovalne storitve za podjetja in javne organe na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Ponuja visoko strokovno podporo na področjih okoljskih, varnostnih in energetske pregledov, načrtovanju in posodabljanju sistemov upravljanja, storitev izdaje dovoljenj, skrbnih pregledov, projektov energetske učinkovitosti, načrtovanja, celostnega ravnanja z odpadki, vodo in energijo ter drugih podobnih problematikah.



Partnerji projekta EmpowerMed



Universitat Autònoma de Barcelona (Španija). Inštitut za okoljsko znanost in tehnologijo Universitat Autònoma de Barcelona (ICTA-UAB) je multidisciplinarni center, ki spodbuja akademske raziskave in podiplomsko izobraževanje iz okoljskih znanosti. Cilj inštituta je izboljšati naše razumevanje globalnih okoljskih sprememb ter narave in vzrokov za okoljske probleme. Poleg tega preučujejo politike, strategije in tehnologije za pospeševanje prehoda na trajnostno gospodarstvo.

Institut de Recerca en Energia de Catalunya (Španija) prispeva k trajnostnemu razvoju družbe in povečanju konkurenčnosti z inovacijami in razvojem novih tehnoloških izdelkov, srednjeročnimi in dolgoročnimi raziskavami ter z razvojem znanstvenih in tehnoloških znanj na področju energetike.



Razvojna nevladna organizacija Geres (Francija) je bila ustanovljena leta 1976 in deluje v Evropi, Afriki in Aziji. Prizadeva si za izboljšanje življenjskih razmer in boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam. S ciljem ambicioznih družbenih sprememb spodbuja razvoj in uvajanje inovativnih lokalnih rešitev, podpira lokalne podnebne in energetske politike ter si prizadeva za mobilizacijo vseh deležnikov na področju podnebne solidarnosti, tako da jih poziva, naj sprejmejo ukrepe in se zavzamejo za najbolj ranljive.



Partnerji projekta EmpowerMed



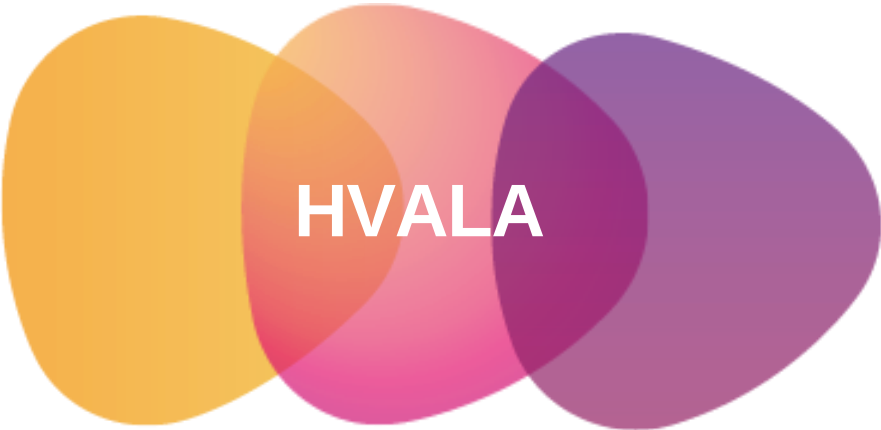
Katalonsko združenje inženirjev brez meja (Španija) je društvo za razvojno sodelovanje. Združuje strokovne delavce, učitelje in študente, večinoma prostovoljce, ki si prizadevajo za zagotavljanje splošnega dostopa do osnovnih storitev, družbene spremembe in opolnomočenje prebivalstva, pri čemer vedno upoštevajo kulturne in tehnične posebnosti. Združenje si prizadeva za razvoj pravične in združene globalne družbe ter tehnologijo v službi človeškega razvoja.

WOMEN IN EUROPE FOR A COMMON FUTURE (Nemčija) je neprofitna mreža, ki si prizadeva za spolno pravičen in zdrav planet za vse. V mreži je več kot 150 ženskih in civilnodružbenih organizacij, ki izvajajo projekte v 50 državah. Mreža deluje na področjih transformativne enakosti spolov in človekovih pravic žensk v povezavi s podnebno pravičnostjo, trajnostno energijo in kemikalijami, manj strupenimi odpadki ter varno vodo in komunalno ureditvijo za vse.



Milieukontakt Albania ima dvajsetletne izkušnje s sodelovanjem s civilno družbo na področjih okolja, narave in trajnostnega razvoja, pa tudi s sodelovanjem s strokovnjaki, ki se ukvarjajo s temi področji v Albaniji. Pri njihovem delovanju se osredotočajo na tri elemente: *krepitev zmogljivosti*, *vključevanje državljanov* ter *reševanje okoljskih problemov*. Organizacija spodbuja in podpira vključevanje in opolnomočenje državljanov ter razvija procese participativnih strategij in odločanja in jih povezuje v konkretne rešitve za okoljske probleme.





HVALA

Če želite poiskati lokalnega partnerja, obiščite našo spletno stran:

www.empowermed.eu



@Empowermed_eu



@Empowermed.eu



EmpowerMed



EmpowerMed

www.empowermed.eu



Projekt je financiran v okviru programa Evropske unije za raziskovanje in inovacije Obzorje 2020 v skladu s pogodbo št. 847052. Za vsebino tega dokumenta so odgovorni izključno avtorji. Vsebina ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Niti agencija EASME niti Evropska unija nista odgovorni za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje dokument.

